

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra czimelve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hirdetések, köziratokat péntekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETESEK DIJA:

100 szögig 2 frt. ezenül minden megkezdett szög szögön 50 krajt több.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kik még a múlt évről hátraléban vannak, hogy ezen összeget is az előfizetési pénzzel együtt minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

A FELVIDÉKI HIRADÓ

előfizetési ára:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre . . 1 frt.
Turóc vármegye tanítói részére egész évre 2 frt.

A magyar közművelődési egyesületek és a néptanítók.

Burián János munkatársunknak lapunkban megjelent közleményére két helyről is kaptunk megszívlelése méltó felszólalásokat, melyeket az ügy fontosságára való tekintetből előszerzőnk felváltva olvassóinkkal megismertetni, egyszersmind azon reményben lévén, hogy illetékes körök a hasonló felszólalások után a helyzet tisztábban fogják látni.

I.

A Felvidéki Híradó f. évi 2-ik számának vezércikke, a magyar közművelődési egyesületek amaz eljárását teszi bírálat tárgyává, mely szerint ez egyes, a magyar nyelv tanításában sikeresen működő tanítóknak pénzbeli jutalmazást szokott kiosztani.

A többi között, nemes ambícióval utasítja vissza a maga és több tanítótlásra nevében ezen, a magyarnyelv sikeresebb tanításának megkedvelésére szánt adományokat. Jobb szerelné cikíró (tanítótlásam), ha ezen összegek inkább: olvasó-, tüzoltó-, ipar- és más egyletek anyagi támogatására, továbbá iskolai- és nép-

könyvtárak alapítására és felségelyezésére fordíthatnának.

Szerinte a magyar nyelv tanítása morális kötelesség. Eskü kötelezi rá a tanítót, melyet a kir. tanfelügyelőnek, vagy az oltár előtt a főesperesnek tesz le a tanító.

Majd végre azon kérdést veti fel, hogy miért nem jutalmazák a közművelődési egyesületek a papokat, vagy más hivatalnokokat, akiknek szintén érdemük van a magyar nyelv terjesztésében.

Megvallom, cikíró urnak véleménye az enyémmel általánosságban találkozik. Vannak azonban egyes kitérőhelyek, a melyekre nézve — a tisztelt szerkesztő urak engedelmével — nézeteimet megtenni nemcsak oportunistának, hanem hazafias kötelességemnek is ismerem.

Hogy helyes-e a közm. egyesületeknek amaz eljárása, mely szerint a magyar nyelv tanításában kellő sikert feltüntető tanítókat megjutalmaznak, azt bajos volna hamarosan eldönteni. A felfogások e tekintetben különbözők. Ez mutálja nemcsak maga az eljárás, de az is, hogy ez ideig az efféle — inkább kitüntetések, mint jutalmakat, csak kevesen származtatták vissza az adományozó egyesületeknek s bizonyára még kevesebben származtatták át más hasonló célú törekvések istápolására.

Itt bizonyára bajos volna e kérdésben axiómát felállítani. A hány ember, annyi felfogás jöhet létre. Majd úgy vagyunk e tekintetben, mint az iskolai jutalmazásokkal. Némelyek jónak találják, mások elítélik. Közös megállapodás legfeljebb csak abban van, hogy milyen tanulóknál és mily módon alkalmazhatjuk helyesen.

A mi a tanítók kitüntetését illeti, abban a nézetben vagyok, hogy cell tévesztenek és nem is jól helyen alkal-

mazzák azokat a közm. egyesületek, ha állami iskolai tanítóknak adják. Mert hiszen ezek nemcsak erkölcsi, le hivatali kötelességüknek felelesek meg, ha szébbnél-szebb eredményt mutatnak fel a magyar nyelvbeni haladásnál.

Szó fér azonban a másik kérdéshez, hogy miért nem állami tanítóknak kiüntetésre az egyesületek részéről helyes-e és hogy nem állami tanítók milyen állást foglaljanak el a kitüntetésekkel szemben?

Szerintünk ezen eljárás egészen helyes. Mert köztudomás szerint az egyházi tantervnek igen tág mezeje van. S hagyján, ha még csak ez volna! De hol vannak a főesperesek a kik tanítóknak ebbeli működését lelkiismeretesen ellenőrzik? Az órákat megtartani és végig tanítani a magyar grammatikát még nem elégséges. Lehet csak immel-ámmal, vagy pedig egész odaadással tanítani. Ez természetüktől, de sok esethen kebleket marcangoló politikai meggyőződésektől is függ. Ha tehát az osztály 30 növendéke közül 20—25 jól beszél magyarul, vagy 100 közül 50 szintén jól beszél, akkor az ilyen tanító érdemes a kitüntetésre.

Hogy aztán az illető tanító elfogadja-e a tiszteletdíjat — nem pedig megfizetést — az az ő privát dolga. Ha valakit tisztelünk, attól — a legtöbb esetben — bármily csekélységet sem utasítunk vissza. Az elfogadott összegnek — eltekintve attól, hogy sok tanítóra nézve mennyi vigaszként érkezik meg — az elismerés jellegével kell bírnia, mely tehát önzéltünkön semmi csorbát nem üt. Az elfogadott kitüntetését végre forgatni, azaz üdvös célokra fordítani, szintén saját akaratunktól függ.

Van azonban valami a dologban, amit senki rossz néven nem vehet,

hogy t. i. némely egyén, mint a cikíró ur is, pénzbeli kitüntést nem szivesen fogad el az egyesületektől, tudván azt, hogy maguknak is pénzre van szükségük. S e tekintetben a diszokleveleket mi is elébe teszszük a pénzbeli adományoknak.

Midőn a közművelődési egyesületek a pénzbeli kitüntésekben állapodtak meg, kétségtelenül a tanítók súlyú dotációjára gondoltak. Itt vélték felláthatni a legérzékenyebb pontot. S hogy jól találak, abban az állításomban tudom sokan a kitüntetettek közül velem gondolkozni.

Ugyancsak ez lehet az oka, hogy papokat és más hivatalnokokat nem vettek fel a kitüntetendők listájába. Jóllehet a papoknak szintén jó alkalmuk volna magukat kitüntetni, sőt egyes hivatalnokoknak is.

Mi azt óhajtanók, hogy a tanítók fizetése ne csak a minimum emeltesse — mint cikíró ur óhajja — hanem legalább is annyira, amennyit egy irnoki állás nyújt hivatottjának. Ekkor aztán sokan lennének akik visszazármaztatnák az adományozó egyesületeknek a pénzbeli kitüntést s helyette más fajta elismerést kérnének. A fizetés rendezése magától megeremné a szükséges sürgős-forgást a közművelődés hálás mezején s az egyesületek hatalmas oszlopokat nyernének a tanítókbán.

Addig azonban a tanító csak túrja mostoha állapotát, fogadja el a pénzbeli kitüntést is; jobb helyre nem adhatják ezen összegeket az egyesületek. Az egyesületek pedig indítsanak mozgalmat a tanítók fizetésének emelésére a közművelődés érdekében.

— r. —

II.

E becses lapok hasábján a magyar közművelődési egyesületek és a néptanítók-

TÁRCZA.

Öröm.*

Kibujik a pelyhes ágyból
Zajongva sok apró gyermek,
Ablakokról félre vonja
Kicsi kezök a zöld leplet.

Ujjongatva mutogatják
A fehér havas világot.
Az a sok hó földre, fára
Egyetlenegy éjfel szállott.

S hogy szakad még egyre, folyvást!
A sok angyal fonn az égbe
Ugyancsak rizza a dunyhat.
Hull a tolla, hull beleje.

Nekem mire mutogattok?
Tudiam én azt tegnap este:
Egész dandár sármány jött meg
És a sövényt el — belepte.

Megmondották jó előre:
Mulsátság lesz holnap reggel
Nosza elő a szánkával
Nosza elő a zsinéggel!

Csuszkaljátok le a dombról!
Van e olyan, a ki féljen? . . .

*Mutatvány szerkesztőnek hátrétra megjelenő vers-kötetéből.

Nekem pedig a szobában

Lesz majd egy kis csendességem.

Versényi György.

A genuai zsidó.

(Revilleon Antal után francziából.)

A Felvidéki Híradó eredeti tárczája.
(Vége.)

— Helyes! Egyszerűen írni fogunk Lorbachhoz, hogy fizesse ki a tizezer genfit Valentinnek egy nyugta fejében, a mely egy füst alatt kiegyenlíti a mi hazunk tartozását a strassburgi haz iránt és a kölni ház tartozását iránynkban.

— Értesz?

— Igen, sőt ajánlanám, hogy hasonlóképp cselekedjél minden velünk üzleti összeköttetésben lévővel. Így az üzlet végre lenne a habortól, a megkarosításoktól, a gyégyeres rablaktól, szóval minden kockázattól, melyeknek az ellenségeink részéről van kitéve.

— Ugy van. Ird meg tehát Jakab a levelet. Azután be fogod nekem mutatni.

A zsidó meg egyszer megtekinti a San-Stefanót, azután elhagyva a csarnokot úgy elfoglalja helyét az író asztal mögött az első szobában.

Alig ült le, midőn az utca felől ajtó ki-

tal férfi mögött, két dolmánya fehér és sarga sütyással volt kivarrva, két sütye pedig két-két arany fonállal. Bár a fiatal férfi még alig látszott harmincz évesnek, haja halántéka táján már szürke volt. Fej tartása határozott, szép kék szemei a gondok miatt sötét színt ötvék, arczzsne a tengeri levegőtől megbarnult.

— Mester szóló ő, engem Columbus Kristófnak hínak. Korszikában születtem, Paviában tanultam. De tizenegy éves korom óta csak a tenger volt honom. Tanulmányaim, olvasmányaim, elmélkedéseim, utazásaim azon meggyőződésre vezettek, hogy az általunk ismert föld térképe nem teljes. A régiek szerint a világ Herkules oszlopainál végződött és én már a Kanári szigetekig hatoltam, hol a benszülottek emberi kéz által idomított tárgyakat mutattak, melyeket a tenger nyugatról hozott. Azt hiszem, hogy a kanári szigetek mellett elhaladva és folytonosan nyugot fele hajózva, új utat fogok találni, mely sokkal könnyebben vezet Indiába és Chinába, a melyeknek jóval tovább kell nyulniok keletre, mint azt eddig hitték. Kérlemeztem a doge ő magasságánál és a genuai tanácsnál, de a kik válasza nem mellétkat. Most önhöz fordulok.

— Hozám! — Igen. Ép most hallgattam a kikötőben a tengerészeket, teherhordókat és a népet Valaményi Mózes zsidó gazdag-ságáról beszélt. A Fregose ok és Dóriák ön

mellett szegények. Ezelőtt mintegy ötven évvel az én atyját a köztársaság területéről kiűzte, mert nem volt reménye, hogy azon pénzoszeget, melyet tőle kölcsön vett visszafizethesse. Őa, hogy visszajöhessen, azon hitel megemmisítését ajánlotta fel, és az ma önnök azon összeg kétszeresével tartozik, melyről ön lemondott. Ön egy palota fölött rendelkezik raktarainak elhelyezésére, és ezen raktárakban vannak elhelyezve: a világ mindenféle terményei. Az ön piuczi aranyat rejtenek, és az öböl az ön hajóinak sürges forgatását népes. Ön ezen hajókat naponként kiteszi a veszedelmes s tavoli hajózás kockajátékának. Bizva ön csak egynek azok közül kormányt ream. Engedje ön meg, hogy önnel, az ön számára, keressem a nyugoti utat, mely, biztos vagyok benne, a füszer, elefantcsont és gyémánt országába vezet.

A fiatal férfi felemelkedik, szeméi tündökölték; és homlokát sajátos fény köríti.

A zsidó nyugodtan hallgatta őt, Columbus reménykedik.

— Talán, szót végre az agrasztan, meg fogja ön találni az utat, melyről ön beszél. De én az ön felfedezésének eshetőségével szemben száraz kockázatunké, hajomát elvesztem. A felfedezés utazások nem vagunk, én az ügyködésim körébe. Ön előttem merész tengerészek látszik. Kérje ön tőlem egy hajó kormányát, mely flandriai posztót

HIRDETESEK.

16. sz.
1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zónovarialai kir. járásbírósság 3830 és 3831/1889 sz. végzése által Munk Mór és Weisz Miksa nagy tulajdosanyai lakosok javára, Reis Cecilia mosóczi lakosnó ellen 1473 forint tőke ennek 6%, kamatai és eddig összesen 108 forint 24 kr. perköltsége és végreh. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság legfeljalt és 1168 forint 30 krra becsült rófus és rövid, bolti árú, szobatoru haás felszerelvny egy és feher-neműek nőruhákbal álló ingóságok nyilvános arverés utján eladhatnák.

Mely arverésnek a 3838/1889. sz. kiküldött rendelő végzése folytan a helysínén vagyis Mosócson leendő esközlesére 1890. évi február hó 4-ik és ennek következő napjának délelőtt 10 óra határidőből kitűzték és ahhoz a venni szándékosok emennek és Felvidéki Hiradó utján oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen arverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a leg-többet igényének becsaron által is eladhatni fognak.

Az elárveresendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-aban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zsion 1890. évi január hó 20-an.

Szilbner.
kir. járásbíró végrehajtó.

77. sz.

Arverési hirdetmény.

A selmeczi kir. bíróság mint tkví hatóság részeről közhírré tételük, miszerint ezen kir. bíróság területén levő M a c z k o M á r t o n n á k a szt.-antali 96. számú tők. A I. 2. 6. 7. 8. 15. 16. 17. 19. 20. sorszám alatt foglalt fekrészegékből illettó felére és az után jaro 216 számú tők. A I. 1-13

sorszám alatt bevezetett kömőben levő eredő illetőségére néze B u z a i k a A n t a l n a k 61 forint 49 kr. tőke és járulékaiknak kielégítése vegett végrehajtási arverés az 1890. évi február hó 10-én reggeli 9 órára a szt.-antali körségi bíró hazánál tüzetek ki azanal, hogy ezen fekrészegék az addó szerint 907 forint megállapított becsaron által is az utojánlatnak fenntartása mellett eladhatni fognak.

Kiküldött az 907 forint addó szerint megállapított becsar.

Arveréseni szándékosok tartoznak fentebb becsaronak 107,-át kézsépnz, vagy órá-dekképes értékpapirokban a bíró kiküldött kezéihez banatpénzrül letenni.

Vevő köteles az egész vételrül az arveres napjától számítja 90 nap alatt 8 %, kamataival együtt a selmeczi k. adóhivatal mint bírói letéti penztárnál, kérvény mellett lefizetni.

Vevő az arverési cselekmény jogerőre emelkedése napjan haszonlevezetle lép, tulajdonjog javára azonban csak a vételrül teljes lefizetésé utjan, hivatalból bekebelezetni fog.

Az arverési feltételeknek többi pontjai ezen kir. járásbírósságnak és szt.-antali körségi bírónál megtekinthetők.

Selmeczes 1889 évi január hó 16-an.

Heyder.
kir. járásbíró.

6390. sz.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lipótszentmiklósi kir. járásbírósság mint telekönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Palka Andras verbezt hustaki lakos javára 150 forint tőke s járulékaik miatt On d r u s J á n o s táromos lakos ellen ennek a rózsahgyi kir. törvényszek területén fekvő Tár-nócs körség 114 sz. tjkveben A. I. 17/32 urb. telek 92. sz. has 1 3-22 sz. a foglalt s nevere 11/34 részben iri ingatlanára a végrehajtási arverést elrendelte, mely arverés Tartócs körség hazában 1890. évi március hó 15. napjának dé. e. 9 orakor megtartatni, s ugyanakkor az ingatlan a kiküldött aron álól is eladhatni fog.

Az elárveresendő ingatlanok kiküldési ára 1102 forint o. e.

Arveréseni szándékosok tartoznak a becsar 107,-át, vagyis 110 forint 20 kr. a kiküldött kezéihez kézsépnzben vagy óvadékképes papírban lefizetni, avagy pedig ez összegnek előleges letételei igazolny nyuagat atsoljaltatni.

Kir. járásbírósság mint tkönyvi hatóság.
Kelt Lipó-Szent-Miklóson, 1890. évi január hó 3-an.

Gallsz.
kir. ábró.

VALÓDI

ORYOSI MALAGA-SECT

a klostereburgyi csász. kir. borkészleti állomás végylemezési szerint
kitünő jó, valódi Malaga,
mint kitünő erősítő-szer elerőtlenedett betegek üdítő, gyermekek stó. számára, a verszeenyesség és gyomorégység ellen legkitünőbb hatású, és 1/2 eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett védjegy alatt a

SPANYOL BORNAGYKERESKEDÉS
VINADOR
BÉCS HAMBURG

eredeti árban A 2 fti 50 kr. és 1 fti 30 kr. — Orosz, magyar valódi Carte blanche 1/2, palack 2 fti, 1/2 palack 1 fti 10.

Továbbá kaphatók különféle legznomább külföldi borok eredeti palackokban és eredeti árban.

Selmeczbányán: Wankonits L. ur keresk. Marschalkó Gyula ur keresk. és Wálther testvéréi cukraszdájában. — Bessenetzbányán: Kren András ur kereskedésében és Wálther testvérek cukraszdájában.

A VINADOR belpégre, egyminnt a törvényesen bejegyzett védjegy csak úgy venni, mert csak akkor vállalkozjuk el a jótállást valóságosságáért.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egszsgy feltartatásról az elegendőek s ennek fogynak a versek tisztábbra és tisztá állapotba való felváltására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb legbiztosabb szer a már is mindenütt ismertetes és ismert

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb leggyógyhatóbb grgyfűvekből a legújodabban van készítve s különböző minden egszsgy, gyomorégy, szívgyógy, anyanyeg, felhógy, vérdőrák, aranyeres, bork. sz. stó. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Ezzel kitünő hatású életbalszam ezeken elbalszam egy bizonyos mennyiségű hárszerezzel s a gyógy. ARA egy nagy itéggel 1 fti, kis itéggel 50 kr. Elismert íratok erre hárszerezzel készítésre vegett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenki ügyeljenemlett, hogy az egyezű általán az eredeti utastás szerint készített "Dr. ROSA-tól életbalszam" minden üvegcséke kék burkocba van csomagolva, melynek hosszoldalán "Dr. ROSA életbalszam a szept. úta ROSA óvimezett gyógyszerárakból, FRAGNER B. Praga 206-III., német cseh, magyar és francias nyelven olvasható, széles feleln pedig az ide nyomott védjegy látható.

Vedjegy: Dr. ROSA életbalszam valódián kapható csak a készítő FRAGNER B. Pragában, gyógyszerár s feleltés hárszere Prágában 206-III., s BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerárak. Királyuta 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszerárakban s Városház-terén.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárakban van kaptar ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: „prágai általános házi-kenőcs“, több ezer helynylalkoztatni, egszsgyét biztos gyógyszer mindenféle gyulladások, sebek és genyedekek ellen. Ezen kenőcs biztos eredményre hasznalható a női emő gyúladásnál, a tej tejpedésnél s az emő megkeményedésnél süllőkor, keletkezésnél, vándorlatoknál, geny. fekélyeknél, pocokvarnál, körömgyökéknél, az ugynevezett körömtegnél, ekevényedéseknél, filipulafekélyeknél, meggyulladásoknál, csüdaganatoknál, erekteiben tagoknál stó. Minden gyulladás, dagasztás, ekevényedést, felpuffadását s fájdalmát idő alatt eltávolít, s ahol már genyedes mutatkozik, ott a dagasztást legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kering. és gyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Minden a prágai általános házi-kenőcsöt készítő üzletnek mindenütt elgygyeljenemlett, hogy az eredeti utastás szerint csak annak csak készítése, s csak akkor valdó, ha a tárgy egszsgyében, melybe süllők, rófus, hasznalható utastásokról kitérnek. A csomagolva nyomtatott s az élt. kaptatva, melyre az ide nyomott védjegy látható — kerüljön van.

HALLASI BALZSAM a legbiztosnyulabb, szantatlan próbáért által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás gyógyítására s az egészen elvesztett hallás tehetőség visszanyerésére. Egy itévg ára 1 fti

HIRDETmény.

A rózsahgyi fürdőházi részvénytársaság igazgatósága részeről ezenel közhírré tételük, miszerint a f. évi rendes

KÖZGYÜLÉS

1890. évi február hó 9-én d. u. 3 órakor, a rózsahgyi casinói helységekbem meg fog tartatni, melynek tárgjai a következők:

1. Igazgatóság jelentése az 1888. és 1889. évekre vonatkozólag.
2. Szamadások előterjesztése.
3. Felügyelői bizottság jelentése.
4. Felmentvény megadása.
5. Casinói társaságok között bérszerszódés helybenhagyása.
6. Az igazgatóság újból választása.
7. Felügyelő bizottság választása.
8. Netaláni indítványok.

Kelt Rózsahgyen, az 1890. évi január hó 19-én tartott választmányi ülésen.

Az igazgatóság:
Glaser Jakab,
elnök

Pikáns olvasmányok.

- Berlin Messalinjai 3 Mk. —
- Heptameron képekkel, (confisc. volt) 3 Mk. —
- Fügefalevel nélkül, Hadubrandt-tól 2 Mk. —
- Gugel A. A. karinthiai felföld bűnböngője 2 Mk. —
- Mézes hetek Montecarloban 2 Mk. 40
- Megküldi utánvétél mellett, vagy az összegnek előtérte beküldése után

R. JACOBSTHAL
könyvkereskedés Berlinben, W. Steglitzerstrasse 61.

Aranyárak megtesse az újságostól

NYOMTATOTT A KÁLDI S TÖRÖCS-SZENT-MARTON MAGYAR NYOMDÁ

„EGYETÉRTÉS“
Huszonnegyedik évfolyam.
Legnagyobb politikai napilap.

Megjelen minden nap, kint hétfin és hatvanöt óráig.

Előfizetési ára:
Egy évtápra 1 fti 30 kr.
Három évtápra 3 fti
Hat évtápra 5 fti
Egész évtápra 10 fti

Előfizetési hármaly napnál kezdén teljesítandó s legbiztosabban postaküldeménynyi Budapestre, az "Egyszerűség" köznevelőintézetéhez (Károlyi utca 5. sz.) küldendők.

4-5

MAGVAK.

Szávoszt Alphons
magtarkeskedése = gazdasági cikkek szleto
Budapest, V. Arany János-utca 11.

Magtarkeskedés = gazdasági cikkek szleto
Magtarkeskedés = gazdasági cikkek szleto

konyhakerti és virágmag-fület osztályát

here, fű, répa, konyhakerti és virágmagvakkal

dusan felszerelt rakatárát

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldök